

རྩེ་བཅུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོའི
གསུང་འབུམ།

ཞང་ཀླང་ཐན་མ་དཔེ་སྤྱན་ཁང་།

༡༡། །རྩོམ་པའི་ཤེས་ཀྱི་མཆོའི་གསུང་འབྲམ་བཟུགས་སྟེ།

益嘻嘉措文集

益嘻嘉措 著

མཆོལ་ཁུལ་གྱི་རྟོག་པོ་སྐད་ཡིག་གཞུང་ལས་ཁང་གིས་བསྐྱུགས།

青海海南共和藏语文工作委员会 主编

ཞང་ཀྲང་ཐན་མ་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན་ཏེ་བཟུགས།

香港天马出版社出版发行

开本 850×1168 毫米 1/32 印张:102

1999 年 5 月第 1 版 2002 年 3 月第 1 次印刷

印数:1000

ISBN 962-450-108-4/D · 44013(民文)

定 价:(1—5) 125.00 元

དཀར

ཆག

- ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་ཙ་བ། (1)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་དང་བོའི་བྱར་མཆན། (60)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་གཉིས་པའི་བྱར་མཆན། ... (89)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་གསུམ་པའི་བྱར་མཆན།
 (128)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་བཞི་བའི་བྱར་མཆན། ... (172)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་ལྔ་བའི་བྱར་མཆན། (231)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་དྲུག་པའི་བྱར་མཆན། ... (266)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་བདུན་པའི་བྱར་མཆན།
 (305)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་གནས་བརྒྱད་པའི་བྱར་མཆན།
 (336)
 ཚེས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་བྱར་མཆན་ཆེན་མོ། (362)

༡༡། | ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པ་བཞུགས་སོ། |

ཁྱུ་གར་སྐད་དུ་ཨ་ཟླ་མེ་རྒྱུ་ཀོ་ཤུ་ཀྱ་རི་གྲ་བོད་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་
པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་
ཐུག་འཆལ་སོ། | གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་བཅས་ཞིང་། |
འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་དངས་མཛད་པ། | འོན་པའིན་སྟོན་
པ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ནས། | ཆོས་མངོན་མངོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་རབ་
བཤད་བྱ། | ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། | དེ་
ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅས་གང་། | འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་
དག་ཅུད་ཕྱིར་རམ། | འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་.....
མངོད། | ཆོས་རྣམས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉན་མངས་.....
རྣམས། | གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། | ཉན་
མངས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མཆོ་འདིར་འབྱམས་ཏེ། | དེ་བས་
དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་སོ། | ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་
ཆོས་རྣམས། | ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། | ཟག་.....
བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། | ཟག་རྣམས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པར་འཇུར། |
ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། | འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་
ཉེ། | རྣམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། | དེ་ལ་རྣམ་མཁའ་མི་སྤྱི་བ་
པའོ། | སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། | དུལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་

ཡིན། །སྤྱི་ལ་གཏན་དུ་གཤམ་བྱེད་པ། །འགོག་གཞན་སྔ་སྔར་.....
 བརྟགས་མིན་པས། །འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་གྲང་། །
 གཞུགས་ལ་སྤྲོད་པའི་ཕུང་བོ་ལ། །དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏན་གཞི་
 དང་། །ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། །གང་དག་ཟག་
 བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་བོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་གྲང་། །
 ལྷག་བཟུལ་གྱི་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །རྩ་གནས་སྤྱི་པའང་དེ་
 དག་ཡིན། །གཞུགས་ནི་དབང་བོ་ལྟ་དང་དོན། །ལྟ་དང་རྣམ་རིག་
 བྱེད་མིན་ཉིད། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །མིག་ལ་སྤྲོད་
 གཞུགས་དང་བ་རྣམས། །གཞུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤ། །སྤྱི་
 བོ་རྣམ་པ་བརྟུན་ཡོད་དེ། །རྩ་བོ་རྣམ་རྟུག་དྲི་རྣམ་བཞི། །རིག་བྱ་
 བརྟུག་ཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །གཡངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །
 དགོ་དང་མི་དགོ་རྩེས་འབྲེལ་གང་། །འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་
 པ། །དེ་བོ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྟུན། །འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་
 དང་། །རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱང་ཁམས་རྣམས། །འཇིན་པ་ལ་སྤྲོད་པས་
 ལྷ་ལྷུག། །སྤྱི་གཤམ་རྩོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་
 ལྷ་དང་། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྟུན། །རྒྱ་མེ་ཡང་རྩ་རྒྱང་
 ཆོགས་ཁམས། །ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན། །དབང་དོན་དེ་
 དག་ཁོ་ན་ལ། །སྤྱི་མཆོད་དང་ནི་ཁམས་བརྟུར་འདོད། །ཆོར་བ་ལྷོང་
 བའོ་འདྲ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཇིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདྲ་
 བྱེད་ཕུང་བོ་བཞི་ལས་གཞན། །དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །
 འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་ཁམས་ཤེས་
 བྱ། །རྣམ་ཤེས་སྔ་སྔར་རྣམ་རིག་པ། །ཡིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་གྲང་དེ་
 ཡིན། །ཁམས་བདུན་དག་ཉུང་འདོད་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཏུག་དང་ཡིད། ། ཏུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། ། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་
 དེ་ཡིད་དོ། ། ཏུག་པའི་ཉེན་ནི་རབ་བརྒྱབ་ཕྱིར། ། ཁམས་ནི་བཙ་
 བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད། ། སྤང་བོ་དང་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། ། ཁམས་
 གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས། ། རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ། །
 གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྷན་ཕྱིར། ། མིག་ལ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མོད་
 གྱི། ། རིགས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། ། འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་
 གཅིག་ཉིད། ། མཛེས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ། ། སྤངས་དང་སྦྱོ་སྦྱོ་
 རིགས་ཀྱི་དོན། ། སྤང་བོ་སྦྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། ། རྫོངས་་་་
 དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། ། སྤང་བོ་ལ་སྐྱེས་གསུམ་བཅུན་
 ཏོ། ། རྫོད་པའི་ཙུང་བར་ལྷུང་པ་དང་། ། འཁོར་བའི་རྒྱ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱའི་
 ཕྱིར། ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚར་བ་དང་། ། འདྲ་ཤེས་སྐྱེས་ཤིག་
 སྤང་བོར་གཞག ། སྤང་བོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། ། དོན་ཏུ་མི་རུང་
 ཕྱིར་མ་བཤད། ། རིམ་ནི་རགས་དང་ཀྱན་ཉོན་མོངས། ། རྫོད་སྐྱེས་
 དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། ། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་བོ་ལ། ། འབྱུང་བ་
 ལས་ལྷུང་དོན་ཕྱིར་བཞི། ། གཞན་ནི་ཆེས་རིང་ལྷུང་འདུག་ཕྱིར། །
 ཡང་ན་རི་ལྟར་གནས་བཞིན་རིམ། ། རྩེ་བྱག་དོན་དང་གཙ་བོའི་
 ཕྱིར། ། ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྐྱུས་ཕྱིར། ། གཅིག་ནི་གཟུགས་གྱི་
 སྦྱེ་མཆེད་དང་། ། གཅིག་ནི་ཆོས་ཤེས་བྱ་བར་བཛོད། ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་
 བོ་བརྒྱད་ཁྱི་དག ། གང་རྣམས་བྱུང་པས་གསུངས་དེ་དག ། ཆོག་
 གམ་མང་ཡིན་དེ་དག་ནི། ། གཟུགས་དང་འདྲ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །
 ཁ་ཅིག་བཅུན་བཙས་ཆད་ཅེས་ཟེར། ། སྤང་བོ་ལ་སྐྱེས་གཏམ་རེ་
 ཡིན། ། སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་མཐུན་པར་
 གསུངས། ། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། ། སྤང་བོ་སྦྱེ་མཆེད་

ཁམས་རྣམས་ནི། །རང་གི་མཆོད་ཉིད་ལེགས་དཔྱད་དེ། །རི་སྐད་
 བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ། །བྱ་ག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཤེས་བྱ། །རྣང་
 དང་ཐུན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་
 ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྟེ་བའི་རྟེན། །བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་
 ལ། །སྟོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། །ལུང་མ་བསྟན་པ་
 བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །
 འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་
 བཞེད། །དྲི་དང་རོ་དང་སྟ་དང་ནི། །སྟེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་
 གཏོགས། །གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་
 རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །རྟོག་དང་དཔྱད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་ཡིན། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ལྷག་
 མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས། །ངེས་པར་རྟོག་དང་རྟེན་བྱ་པའི། །
 རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག ། དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་པ་
 གཡེང་། །ཡིད་ཀྱི་བྱ་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །དམིགས་བཅས་ཐམས་
 ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀྱང་མ་བློན་དག །བརྒྱད་པོ་དེ་
 དག་རྣམས་དང་སྟ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །རེག་བྱ་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི། །འབྲུང་གུར་
 ཆེས་ཁམས་སྟོགས་གཅིག་ཀྱང་། །གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་
 པའོ། །གཙང་བྱེད་གཙང་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཕྱི་རྣམ་ཀྱི་ནི་ཁམས་བཞི་
 ཡིན། །དེ་བཞི་བཞེག་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ། །ཞེག་དང་གཞལ་ལ་མི་
 མཐུན་སྟ། །རྣམ་པར་སྦྱོན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་
 རང་གི་ལྟ། །སྟ་ནི་རྣམ་སྦྱོན་ལས་སྦྱེས་མིན། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་

རྣམ་ཐོན་སྒྲིལ། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ། །རྣམ་
 དང་ལྡན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། །སྒྲ་ཅིག་མ་ཉེ་མིག་དང་ནི། །རྣམ་
 ཤེས་ཁམས་དག་སྔ་སྔ་དང་། །ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཛོལ་པ་ཡོད། །
 བར་གི་བརྒྱ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས་ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་
 བོ། །རྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི། །དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་
 ཡིན། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །བརྒྱ་ནི་སྒྲིལ་པས་སྤང་བྱ་
 ཡིན། །ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
 མཐོང་སྤང་མིན། །གཟུགས་མིན་དྲུག་པ་མིན་སྒྲིལ་མིན། །མིག་དང་
 ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སྒྲིགས་ནི། །ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །རྣམ་ཤེས་
 ལྷ་དང་མཚུངས་སྒྲིལ་སྒྲོ། །ངེས་རྟོག་མེད་སྤྱིར་ལྷ་བ་ཡིན། །མིག་གིས་
 གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
 མིན། །གང་སྤྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་སྤྱིར་
 ཡོ། །མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་ཉེ་གསལ་བར་མཐོང་
 སྤྱིར་རོ། །མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་སྤྱད་གསུམ་
 གཞན་དུ། །སྤེལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་
 པར་འདོད། །ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་ལྡན་ཅིག་
 སྒྲིལ་པའང་ཡིན། །དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་སྤྱིར། །རྟེན་ནི་མིག་
 ལ་སོགས་པ་ཡིན། །དེ་སྤྱིར་སྤུལ་མོང་མ་ཡིན་སྤྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་
 རྣམ་ཤེས་བསྟན། །ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གིས་མོང་
 མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས། །ལུས་
 ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །རྣ་བའང་དེ་བཞིན་གསུམ་དག་
 བོ། །ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་
 བོ། །རང་གི་ས་ཡིད་མ་ངེས་ཏེ། །གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་ཡོད། །

འབྲུམ་མ་བྱས་ཆོས་ཉག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གི་ར་བཤད་དབང་པོ། །ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའོ། །

ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །རང་གི་དོན་དང་བམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཐུང་དབང་རྒྱག ། མ་ཉིད་མ་ཉིད་ལ་དབང་ཐུང་། །ལུས་ལས་མ་དང་མ་དབང་དག ། རིག་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཐུང་། །སྟོན་དང་ཆོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྷར་འདོད་དོ། །ལྷ་རན་འདས་སྟགས་གོང་ནས་གོང་། །འཕྱོང་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཐུང་། །ཀྱན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀྱན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀྱན་ཤེས་ལྟར་དབང་པོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག ། གནས་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །ཆོགས་དང་རྣམ་བྱང་རི་སྟེང་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེང་དུ། །ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །སྟེང་གནས་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྟོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཆོར་སེམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །རྒྱག་བཟུལ་དབང་པོའོ་སེམ་པ་ནི། །བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྟོམས་ནི། །བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་ཐུང་། །མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དག ། གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སྟོན་དང་རྒྱག་བཟུལ་དག ། ཟག་དང་བཅས་པ་དག་རྣམ་གཉིས། །སྟོན་ནི་རྣམ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་

གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །མ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་གཅིག་
 བྱི། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་བཅས་བརྒྱ་རྣམ་གཉིས། །ཡིད་དང་ཚུར་གཞན་
 དང་ལ་སོགས། །དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཉིས་ཡིད་
 དང་ཚུར་གཞན་བྱི། །རྣམ་གསུམ་གཞན་བྱི་རྣམ་པ་གཅིག །དྲི་
 མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །ཕ་མའི་དབང་དང་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་། །
 བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཡིད་དང་ཚུར་བ་
 གསུམ་རྣམ་གསུམ། །གཉིས་གྱིས་སྤང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ། །དགུ་བྱི་སྒྲིབ་
 པས་ལྟོ་བྱི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །འདོད་པར་དང་
 བོར་རྣམ་སྒྲིབ་གཉིས། །རྟེན་དེ་བརྒྱས་ཏེ་སྦྱེ་བས་མིན། །དེ་ཡིས་བྱུག་
 གམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད། །གཟུགས་ན་བྱུག་གོ་གོང་མར་གཅིག །
 གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་བྱི། །སྒྲིག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྒྲིམས་
 ཉིད། །འགག་པར་འཁྱར་རྩ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། །འདོད་པར་
 བརྒྱུའམ་དགུའམ་བརྒྱད། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །དགེ་ལ་
 ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལ། །འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཛོལ། །
 གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བརྒྱ་གཅིག་དག་གིས་དག་
 བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་སྤྱི་སྤྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །བཏང་སྒྲིམས་
 དང་ནི་སྒྲིག་དང་བྱི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །བདེ་ལྷན་
 ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྟོ་དང་ལྡན། །ཡིད་
 བདེ་ལྡན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལྡན། །བདུན་དང་མ་ཡི་དབང་སོགས་
 ལྡན། །བརྒྱད་དང་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྡན་ལ་བརྒྱ་
 གཅིག་ལྡན། །ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བརྒྱ་གསུམ་དག་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན། །དགེ་མེད་ནང་ན་བྱང་ལྡན་པ། །ལྷན་ཚུར་སྒྲིག་

ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྔ། །གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་རྟེ། །
 བཏང་སྒྲིམས་སྒྲིག་ཡིད་དགོ་རྣམས་དང་། །མང་པོར་ལྔ་ལ་བཅུ་
 དགུ་ཉི། །དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ། །མཆོད་གཉིས་འཕགས་
 པ་ཆགས་བཅས་རྟེ། །མཆོད་གཉིས་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །
 འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྤྲེལ་བྱ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་.....
 བརྒྱད། །ལུས་དབང་ལྔ་ལ་རྣམས་དགུ་ལོ། །དབང་པོ་གཞན་ལྔ་
 རྣམས་བཅུ་ལོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེས་སྟོན་ཅིག །ཐམས་ཅད་
 འདུས་བྱས་མཆོད་ཉིད་དང་། །སྒོ་བ་པའམ་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལྟེ། །
 ས་མང་ལ་སྒྲིགས་ཐ་དད་ལྱིར། །ཆོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་.....
 དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་སྒྲོ་སྒྲིས་བྱུ་། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་
 པ་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །དད་དང་བག་ཡོད་
 ཤིན་ཏུ་སྤྲངས། །བཏང་སྒྲིམས་རྩ་ཆ་ཤེས་ཁྱེལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་
 རྣམས་མི་འཆོ་དང་། །བཙོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགོ་ལ་འབྱུང་། །སྒྲིངས་
 དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྟུགས་དང་སྟོན། །ཉོན་
 མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །མི་དགོ་ལ་ནི་ཁྱེལ་མེད་དང་། །རྩ་ཆ་
 མེད་པའི་སྒོ་བ་དང་། །འཁོན་ཏུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཕྱག་
 དྲིག་འཆོག་འཆབ་སེར་སྤྲ་དང་། །སྤྲ་དང་རྟུགས་དང་རྣམས་འཆོ་ནི། །
 ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་འཕྲེལ་པ་རྣམས། །འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་
 བྱི། །རྟོག་དང་དཔྱེད་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་
 རྒྱ་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འཁྱེད་པ་བསྟན། །མི་དགོ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་
 དང་། །རྟོ་དང་ལྔ་ལ་འང་ཉི་རྒྱ་འབྱུང་། །ཉོན་མོངས་བཞི་དང་སྒོ་
 སྒྲིགས་དང་། །འཁྱེད་པ་དང་ནི་ཉི་རྒྱ་གཉིས། །བསྐྱབས་ལ་བཙོ་
 བརྒྱད་ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །

གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར། །གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱེད་ནོ། །དེ་
ལས་འཁྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་
མེད། །རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་
དཔྱེད་པ་ཡང་། །མ་གུས་རྩི་ཆ་མེད་ཁྲིལ་མེད། །ཁ་ན་མ་སྟོང་འཛིགས་
མི་ལྟ། །དགའ་དད་གུས་ཉིད་རྩི་ཆ་ཤེས། །དེ་གཉིས་འདོད་དང་
གཟུགས་དག་ན། །རྟོག་དང་དཔྱེད་པ་ཙུང་ཁེབ་ཉིད། །རང་རྒྱལ་
ཁེབས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་
ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་
གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་
བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལ། །མི་ལྡན་པ་ཡི་
འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐྱེལ་མཉམ་དང་། །འདུ་ཤེས་
མེད་སྟོམས་འདུག་པ་དང་། །སྟོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །
མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པའོ། །
ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་འོ་འཕྲིག་གཉིས་
ཀྱི། །དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་
སོགས། །དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་.....
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན་གྱི་གསུམ། །སྤང་བུ་
མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ལུང་བསྐྱེད་མིན་ཐོབ་ལྡན་ཅིག་སྟེ། །
མངོན་ཤེས་སྒྲུལ་བ་མ་གཏོགས་པ། །བསྐྱེདས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་
འདོད་པ་ན། །གཟུགས་ཀྱི་སྤར་ནི་སྟེ་བ་མེད། །མ་ཐོབ་མ་བསྐྱེདས་
ལུང་མ་བསྐྱེད། །འདས་མ་སྟེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། །འདོད་སོགས་
གཏོགས་དང་རྩི་མེད་ཀྱི་འང་། །ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྟེ་ཐོར་
འདོད་དོ་དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འཁྱུར། །སྐལ་

མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །འདྲ་ཤིས་མེད་པ་བ་འདྲ་ཤིས། །མེད་
 པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འཁོག་པའོ་རྣམ་སྒྲིབ་དེ་འབྲས་
 ཆེ། །དེ་བཞིན་འདྲ་ཤིས་མེད་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་
 འབྱུང་འདོད་པས། །དག་བའོ་སྐྱེས་ནས་ཐུང་འཁྱུར་ཉིད། །
 འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཛོལ། །འཁོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་
 བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྱིད་ཅེ་སྐྱེས། །དག་བའོ་གཉིས་སྐྱ་
 ཐུང་འཁྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྐྱུར་བས་འཛོལ། །ཐུབ་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་བོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སྐྱམ་
 ཅུ་ཙ་བཞིས་ཐོབ་སྐྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་ཉིན་
 ཅན། །འཁོག་པ་དང་བོར་མའི་ནང་དུ། །སྟོག་ནི་ཆོ་ཡིན་དོད་དང་
 བློ། །རྣམ་ཤིས་ཉིན་གང་ཡིན་པའོ། །མཆོན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་
 དང་། །ཀ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་
 སོགས། །དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག །རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་
 མེད་པར་ནི། །སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །མིང་གི་ཆོགས་ལ་
 སོགས་པ་ནི། །མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས། །འདོད་དང་
 གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་དེ་
 བཞིན། །སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའང་ཡིན། །ཁམས་གསུམ་པ་
 ཉེ་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དང་། །
 མི་ལྟ་པ་དག་རྒྱ་མཐུན་པ། །བྱེད་རྒྱ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །
 སྐལ་མཉམ་མཆོངས་པར་ལྟ་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྒྲིབ་
 དང་། །རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། །རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་
 རྒྱ། །ལྟ་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས། །འབྱུང་བཞིན་སེམས་
 ཀྱི་རྩིས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞི་བཞིན། །

སེམས་ལས་བྱང་དང་སྟོན་གཉིས་དང་། ། སེམས་དང་དེ་དག་གི་
 མཚན་ནིང་། ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་དུས་དང་ནི། ། འབྲས་སོགས་
 དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། ། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ། ། རང་རིགས་ས་
 པའོ་ཐུར་སྐྱེས་རྣམས། ། ས་དགའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། ། མཉམ་དང་
 བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། ། སྦྱར་བྱང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། ། རོས་དང་
 བསམས་བྱང་ལ་སོགས་པ། ། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །
 སེམས་བྱང་ནིན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། ། ཀྱན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་
 མོངས་ཅན། ། རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀྱན་འགྲོ་ལ། ། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་
 དགེ་དང་། ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། ། ཀྱན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་
 དུས་གཉིས་པ། ། གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། ། འདུས་བྱས་བལ་
 བཅས་འབྲས་བྱ་ཡིན། ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། ། རྣམ་སྒྲིན་
 འབྲས་བྱ་མ་མའི་ཡིན། ། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་དང་པོའི་ཡིན། ། རྒྱ་
 མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀྱན་འགྲོ་བའི། ། སྐྱེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་གྱི་ཡིན། །
 རྣམ་སྒྲིན་ལྷང་དུ་མ་བཟུན་ཆོས། ། སེམས་ཅན་བཛོད་ལྷང་བཟུན་
 སྐྱེས་འབྱུང་། ། རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འདྲ་བའོ། ། བལ་བ་སྟོ་ཡིས་བད་
 པའོ། ། གང་གི་སྟོབས་གིས་གང་སྐྱེས་པའི། ། འབྲས་དེ་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་
 ལས་སྐྱེས། ། སྟོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། ། འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་
 བདག་པོའི་འབྲས། ། ལུ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བྱ་འཛིན། ། གཉིས་ནི་རབ་
 ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད། ། ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག ། གཅིག་ནི་
 འདས་པས་འབྱེན་པར་འགྱུར། ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྒྲིན་
 སྐྱེས། ། ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། ། རྣམ་སྒྲིན་ཀྱན་འགྲོ་
 དེ་གཉིས་དང་། ། སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། ། སེམས་
 དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཡིན། ། མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་

— 12 —

ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྤུལ་བ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་
མིན་ཅམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཁམས་.....
གསུམ་པོ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྒྱག་དང་རྒྱག་དང་གཉིས་ཆེད་དོ། །
གཟུགས་སྒྲིམ་དགེ་ལ་གསུམ་དག་པོ། །སྒྲོབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །
ཚེས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས།དབང་བོ་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའོ། །

དཔུལ་བ་ཡི་དྲུགས་དུད་འགྲོ་དང་། །མི་རྣམས་དང་ནི་ལྟ་རྒྱག་
དག །འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་དཔུལ་བ་དང་། །སྤྱིར་དབྱེ་བ་ལས་
དེ་ནི་ཤུ། །གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །གཟུགས་ཁམས་
ཡིན་དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་བ་ས་
ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །སྒྲིབ་
ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །དེར་ནི་རིས་དང་སྒྲོག་ལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་
རྒྱད་ནི་ཉེན་པ་ཡིན། །དེར་ནི་དཔུལ་སྟགས་འགྲོ་བ་ལ། །རང་གི་
མིང་གིས་བསྟན་དེ་དག །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱད་མིན། །ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དང་
དང་། །ལུས་ཐ་དང་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག །བསྒྲོག་དང་ལུས་དང་
འདྲ་ཤེས་གཅིག །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག །རྣམ་
ཤེས་གནས་པ་བདུན་ལྷག་མ། །དེ་འཛོམས་བྱེད་ལུ་སྤྱད་སྟེ་དང་། །
འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་
དགུར་བཤད། །མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན། །གནས་
པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་ལུང་བོ་བཞི། །རང་
གི་ས་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས། །འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །བསྟ་
ན་ལུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་སྒྲོང་ལས་སྒྲིམ་སྟགས། །སེམས་ཅན་